

Hemmelig.**Tillæg 3 til indst. S. X.**

(1909)

Indstilling fra militærkomiteen angaaende anbringelse af den endnu udisponerede del af det fra den neutrale zone ledigblevne skyts.

(St. prp. nr. 66).

Til stortinget.

I st. prp. nr. 63 for 1908 udtales, at det var departementets agt, naar de betænkninger og udtalelser var indkommet, som var forlangt afgivet fra de forskjellige militære autoriteter og komiteer vedrørende forskjellige forsvarsspørsaal, at fremkomme med en samlet redegjørelse i sagen. I prp. nr. 66 for iaar udtales, at den her nævnte konfidentielle redegjørelse senere vil blive nærværende komite tilstillet.

Af de ved stortingsbeslutning af 26de april 1907 afsatte beløb, kr. 1 076 000,00, til anbringelse af de fra den neutrale zone ledigblevne skyts er hidtil bestemt anvendt til befæstningsarbejder i Trøndelagen og Sarpsborgafsnittet kr. 649 000,00. Forøvrigt er kr. 330 000,00 afsat til Ofotrakten og kr. 97 000,00 er helt udisponeret.

I propositionen anføres:

»Da spørgsmaalet om befæstninger i Ofotrakten trænger yderligere bearbejdelse og derfor ikke er modent til afgjørelse nu, og der desuden ikke bør blive tale om at anbringe noget af ovennævnte skyts her, vil departementet foreslaa, at nævnte kr. 330 000,00 og kr. 97 000,00, altsaa tilsammen kr. 427 000,00, hvilket beløb som nævnt er forudsat anvendt til anbringelse af det ledige skyts, bestemmes anvendt til udførelse af enkelte af de i redegjørelsen omhandlede foranstaltninger for

anbringelse af den endnu udisponerede del af dette skyts.

Departementet vil desuden foreslaa, at hvad der er indkommet ved salg af Cicignon i Fredrikstad, og som ikke er bestemt eller foreslaaet anvendt i andet øiemed, ca. kr. 30 000,00, ogsaa tillades anvendt til omhandlede forsvarsforanstaltninger.

I saa tilfælde vilde man faa til disposition hertil ialt ca. kr. 457 000,00.

Armestyrelsens chef antager, at en del af den ovennævnte sum bør anvendes til befæstninger i Ofotrakten. Nærmere udtalelse vil fremkomme i forbindelse med departementets konfidentielle redegjørelse i sagen.

Først under 8de juli d. a. fremkom den i propositionen bebudede konfidentielle redegjørelse fra departementet. Denne er meget omfangsrig og indeholder saavidt mulig en samlet befæstningsplan for det hele land, hvilken plan helt gennemført er beregnet at ville medføre en udgift af kr. 23 000 000,00.

Departementet indskrænker sig imidlertid iaar til at foreslaa, at der bygges et af de projekterede fremskudte forter i Fossumafsnittet, nemlig paa Høitorpaas, der er beregnet at skulle koste kr. 430 000,00, og at resten af det disponible beløb, nemlig kr. 27 000,00, anvendes til paabegyndelse af et indre bro-

hoved lige foran veibroen og jernbanebroen over Glommen.

Den i propositionen bebudede udtalelse fra armestyrelsens chef indløb først til komiteen den 20de august d. a. Af denne udtalelse fremgaar, at kommanderende general ikke kan tiltræde departementets forslag, forsaavidt angaar anvendelsen af det efter departementets formening disponible beløb kr. 457 000,00. Kommanderende general foreslaar nemlig, at dette beløb anvendes saaledes:

1. Sperrefæstninger ved Ofotjernbanen og ved Beisfjorden samt til et pansret jernbanetog paa denne jernbane.
2. Et fort paa Kjærberget ved Fredrikstad.

Komiteen, der under den foreløbige behandling af sagen ikke fandt at kunne tiltræde departementets forslag om at disponere det beløb, som af stortinget ifjor enstemmig blev besluttet afsat til Ofottrakten til befæstningsanlæg i andre landsdele, tilskrev under 4de ds. forsvarsdepartementet saaledes:

»Komiteen har foreløbig behandlet den konfidentielle kgl. prp. nr. 66 om anbringelse af den endnu udisponerede del af det fra den neutrale zone ledigblevne skyts.

Komiteens medlemmer — med undtagelse af Sand, som ikke for nærværende ønsker at tage standpunkt til denne sag — var herunder enig om ikke at kunne anbefale bifaldt det i nævnte proposition fremsatte forslag om overføring af de til Ofottrakten afsatte beløb af kr. 330 000,00 til anlæg i andre landsdele.

Under disse omstændigheder finder komiteen, forinden den om meget kort tid maa afgive sin indstilling, at burde forhøre, om det kongelige departement maatte ønske at fremkomme med nogen fornyet udtalelse eller noget fornyet forslag.

Under 11te næstefter modtoges som svar paa ovennævnte henvendelse følgende skrivelse fra departementet:

»I anledning af den ærede komites skrivelse af 4de september d. a. angaaende det til Ofottrakten afsatte beløb af kr. 330 000,00

meddeles, at undertegnede departementschef ikke for nærværende finder at kunne fremkomme med noget forslag til befæstninger i Ofottrakten, da rekognosceringen i dette strøg endnu ikke er tilendebragt.

Jeg er imidlertid enig med den ærede komite i, at ombandlede beløb ikke overføres til anvendelse ved anlæg i andre landsdele.

Af det anførte vil fremgaa, at det er enighed mellem komiteen og den nuværende chef for forsvarsdepartementet om, at det til forsvarsanlæg i Ofottrakten afsatte beløb ikke bør disponeres i andet øiemed. Endvidere vil det sees, at forsvarsdepartementet ikke er fremkommet med noget nyt forslag, hvorefter befæstningsanlæg ved Glommen iaar skulde kunne iverksættes.

Komiteen, der under disse omstændigheder intet beløb har til disposition i sidstnævnte øiemed og som ikke finder at kunne fremsætte forslag om anvendelse af saa store beløb, som der her er spørgsmaal om, uden at der foreligger udtalelse fra regjeringen om sagens økonomiske side, — ser sig efter det anførte ikke istand til for nærværende at fremsætte forslag om nye befæstningsanlæg til anbringelse af det endnu ledigværende skyts. Man forudsætter imidlertid, at forslag snarest mulig maa blive fremsat for næste storting under opretholdelse af den tidligere beslutning om anvendelse af afsatte beløb.

I henhold hertil indstiller komiteen til stortinget at fatte følgende

b e s l u t n i n g :

St. prp. nr. 66 for 1909 tages ikke under behandling af indeværende storting.

Kristiania i militærkomiteen den 14de
september 1909.

Jens Bratlie, **Ivar Aavatsmark,** **I. J. Svendsbøe,**
formand. ordfører. sekretær.